

Phytophthora

Indenfor de sidste 14 dage er der set angreb af Phytophthora i flere forskellige plantearter, hvilket stemmer godt overens med at symptomerne ofte kommer under eller lige efter perioder med varmt vejr.

Ved angreb af Phytophthora vil roden i starten se sund ud, men planten mister saftspænding, og rodhalsen farves mørkebrun til sort i takt med at angrebet udvikler sig. Fra rodhalsen breder svampen sig opad og nedad i planten. Afhængig af planteart og dyrkningsforhold vil der være en inkubationstid på 7 til 14 dage før symptomer bliver synlige.

Temperaturer over 20°C, høj luftfugtighed og frit vand i jorden fremmer angreb af Phytophthora. Phytophthora trives bedst ved høje temperaturer, og derfor giver omslag til solskin og varmt vejr ofte angreb af Phytophthora. Angrebene kommer dels fordi svampen trives bedre, men også fordi planterne ofte bliver stressede og svækkede.

Det gælder altså om at holde gennemsnits temperaturen under 20°C - eller bedre under 17°C. Det kan være en god hjælp at bruge middeltemperaturstyring, hvor man tillader temperaturen at falde om natten.

Phytophthora danner zoosporer, og de har brug for frit vand for at bevæge sig rundt i vækstmediet og mellem planter. Overdreven vanding og lange perioder med meget vand i rodzonen vil give Phytophthora gode betingelser for spredning og infektion.

Det betyder også at rensning af returvandet en vigtig foranstaltning, når spredning skal forhindres. Forebyggende kan *Trichoderma harzianum* være en mulighed.

INDHOLD:

Phytophthora.....	1
Forår og trips	2
Vand fra vaskepladser	2
Menno Florades er ulovlig at anvende	2
Plantesundhed: Hold øje med de kritiske punkter i din produktion	3
Det skal du holde øje med	3
Dokumentér dit tilsyn	3
Meldug.....	4

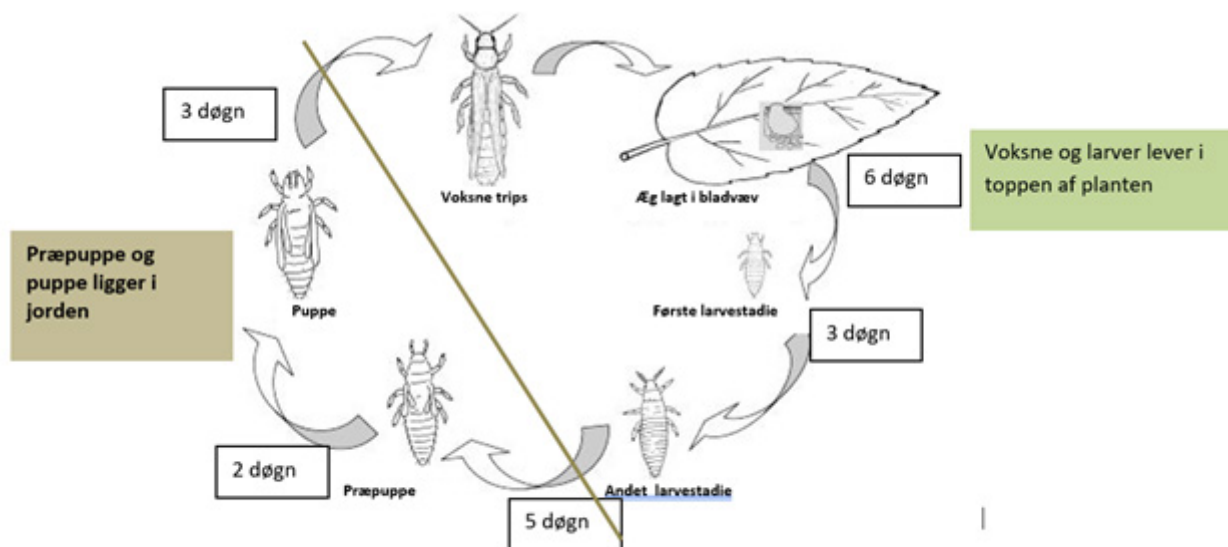
Øverst Margeritter, og til højre Hedera, med Phytophthora.

Forår og trips

Så kom foråret med sol og varme, hvilket også betyder, at skadedyrene vågner endnu mere op.

Har du endnu ikke sat gule og blå fangplader op til registrering af trips, så er det på høje tid. Fangplader kan bruges til tælle antal af trips og lave sine egne skadestærskler, men kan også bruges til direkte fangst og dermed bekæmpelse.

Husk – jo varmere, jo hurtigere opformering. Se nedenstående fig.

Livscyklus for saintpauliatrips ved ca. 20°C. Ved 25°C tager livscyklus ca. 15 dage. Ved 30°C tager livscyklus ca. 11 dage.

Vand fra vaskepladser

Vand fra vaskepladser må ikke længere opbevares i nedgravede beholdere.

Efter 1. januar 2023 er det ikke længere tilladt at opbevare vand fra vaskepladser i nedgravede beholdere. Miljøstyrelsen har nu præciseret reglerne på området.

Det betyder, at hvis der i væksthuse er returkar med recirkulerende vandingsvand, kan vandet ikke opbevares i en nedgravet beholder, hvis der ledes pesticidholdigt vand til returkarret, der stammer fra påfyldning af sprøjte eller fra vask af sprøjte.

Der kan dog være tilfælde, hvor returkarret ikke modtager vand fra påfyldning eller vask af sprøjte, men hvor vandet i returkarret kan indeholde pesticidrester, der stammer fra brugen af pesticider på fx planter på borde. I sådanne tilfælde vil håndtering af vandet med pesticidrester i det recirkulerende vandingsvand i returkarret ikke være omfattet af reglerne i vaskepladsbekendtgørelsen, men omfattet af reglerne om spildevand, som ikke forbyder brug af nedgravede beholdere.

Hvis vaskepladsen i væksthuset er koblet til returkar, skal dette kobles fra. Vaskevand fra vaskepladsen skal enten stå til indtørring eller opsamles i en beholder, der er placeret over jorden.

Menno Florades er ulovlig at anvende

Menno Florades bliver brugt i mange gartnerier til desinfektion. Denne anvendelse er ulovlig, hvilket skyldes at aktivstoffet benzoesyre er blevet godkendt som aktivstof til plantebeskyttelse og kommet på EU's Annex 1. Menno Florades er ikke søgt godkendt i Danmark og derfor er anvendelse i Danmark ulovlig.

Plantesundhed: Hold øje med de kritiske punkter i din produktion

Hvis du producerer planter til plantning og derfor skal udstede plantepas ved salg, skal du identificere de kritiske punkter af relevans for plantesundheden og føre tilsyn ud fra dem løbende. Gennemførte tilsyn og resultatet heraf skal noteres og dokumentationen gemmes i tre år.

Der er et brev på vej i e-boks til alle virksomheder, der er godkendte til at udstede plantepas. Brevet gør opmærksom på, at virksomhederne skal identificere de punkter i deres produktion af planter og planteprodukter, der kan udgøre en risiko for plantesundhed og sporbarhed. Kravet er en konsekvens af regler i Plantesundhedsforordningen (EU) 2016/2031, der trådte i kraft december 2019. Forordningen har stort fokus på forebyggelse af angreb af planteskadegørere og inddrager i højere grad virksomhederne i at sikre plantesundheden, blandt andet ved at stille krav til operatørernes kompetencer og tilsyn med produktionen.

Det skal du holde øje med

Det betyder, at du skal identificere de faser og arbejdsgange i din virksomhed, hvor der kan være risiko for at indføre og sprede regulerede skadegørere, eller hvor sporbarheden kan gå tabt, hvis procedurerne, kompetencerne og tilsynet ikke er på plads. Det kan f.eks. være ved modtagelse, dyrkning, formering, flytning, ompotning eller pakning til forsendelse, at der kan være behov for særligt fokus.

Omfanget af og fokus under tilsynet vil bl.a. afhænge af virksomhedens aktiviteter og hvilke arter du producerer eller omsætter. Husk at sikre gode plantesundhedskompetencer hos jeres tilsynsansvarlige personale. Se mere på Landbrugsstyrelsens hjemmeside: <https://lbst.dk/virksomheder/gartneri/e-dokumentation-om-plantepas>

Der bør f.eks. gennemføres et tilsyn af planterne og af sporbarheden til leverandør, når der importeres eller indkøbes planter, og at der føres løbende tilsyn af planterne under produktionen med fokus på relevante skadegørere.

Dokumentér dit tilsyn

Tilsynets gennemførelse og resultater skal noteres og dokumentationen skal gemmes i minimum tre år. Tjek af dokumentation vil indgå i Landbrugsstyrelsens plantesundhedskontrol og kontrol-løren vil gennemgå det sammen med jer. Landbrugsstyrelsen vil lægge et forslag til skabelon på LBST.dk og indsætte link hertil i brevet. Så kan du tilrette skabelonen, så den afspejler kritiske punkter i din virksomhed og anvende den til at dokumentere dit tilsyn.

Dato	Navn	Kontrolpunkt 1	Kontrolpunkt 2	Kontrolpunkt 3	Kontrolpunkt 4	Kontrolpunkt 5
		F.eks. Gennemgået planter, stængler, jord, emballage	Hvilke plantearter er gennemgået?	Hvilke skadegørere er tjekket for?	Beskriv hvordan du har gennemgået din produktion	Kritisk punkt. F.eks. modtagelse, flytning, ompotning

Kontakt

Har du spørgsmål, kan du kontakte Planter & Biosikkerhed i Landbrugsstyrelsen på tlf. 33 95 80 00 eller e-mail planterogbiosikkerhed@lbst.dk.

Er der spørgsmål til udarbejdelse af risikovurdering af produktionen, sporbarhed og dokumentation af tilsyn kan HortiAdvice kontaktes.

Meldug

Meldug er en gruppe af forskellige svampearter, der angriber sunde og levende plantedele i mange forskellige plantearter. Karakteristisk for meldug er at infektionen oftest finde sted i ungt væv, som helt små blade, knopper og blomster. Meldug er kendetegnet ved de hvidlige pletter på oversiden af de angrebne plantedele, hvor de hvide sporer tydeligt ses. Når de hvide sporebelægnings ses, er plantevævet allerede inficeret. Under de rette klimaforhold, vil meldug hurtigt spredes i kulturen.

Ved moderat temperatur og høj luftfugtighed omkring planterne fremmes angreb af meldug. Meldug trives under de klimaforhold, der ofte også er gavnlige for plantevæksten. Sporerne spirer under forhold hvor luftfugtigheden er høj, men bladoverfladen fortsat er tør. Ved lav luftfugtighed fremmes sporulering og spredning af sporerne.

Det er vigtigt at have styr på luftfugtigheden og holde en konstant luftfugtighed. Svingende temperaturer skal undgås, da det øger risikoen for at der kommer perioder med høj luftfugtighed.

Meldug på Duchesnea - Indisk jordbær.

Anne Krogh Larsen
Tlf: 21 63 12 61
akl@hortiadvise.dk

Inge Ulsted Sørensen
Tlf: 30 50 77 69
ius@hortiadvise.dk

Lene Eva Christensen
Tlf: 51 55 80 55
lchr@hortiadvise.dk

Frida Helgadóttir
Tlf: 23 99 05 94
frih@hortiadvise.dk